

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce **L. H. C.**, zastoupený Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Hládkov 701/4, Praha 6, proti žalované **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje,** se sídlem Kounicova 24, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 26. 10. 2020, č. j. 33 A 55/2020-45,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jindřichu Lechovskému, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 4 114 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení nese stát.

Odůvodnění:

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 8. 9. 2020, č. j. KRPB-171955-14/ČJ-2020-060027-Z rozhodla dle ustanovení § 129 odst. 1 a 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců"), o zajištění žalobce za účelem jeho předání podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem

třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“). Doba zajištění byla stanovena na 31 dnů od okamžiku omezení osobní svobody žalobce, tedy od 8. 9. 2020 do 8. 10. 2020. Rozhodnutí žalované napadl žalobce u krajského soudu v Brně žalobou.

[2] Žalobce namítal především nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, neboť se žalovaná dle jeho názoru nevypořádala s jeho zvlášť závažným zdravotním stavem. Žalobce již v průběhu svého výslechu vykazoval řadu známek toho, že trpí přinejmenším závažnou psychickou nemocí, když mj. uvedl, že Spojené státy americké řídí Sörösova loutka Donald Trump, respektive že míří na ruský konzulát do Polska předat materiály prokazující protiprávní jednání Hillary Clintonové a George Söröše. Tento stav musel být pracovníkům žalované zcela zřejmý, zvlášť při osobním kontaktu. Žalobce v této souvislosti odkázal na čl. 21 a čl. 22 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (dále jen „přijímací směrnice“), a na § 10 odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Poukázal přitom na absenci příslušné vnitrostátní úpravy v případě žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří dosud nevyřízenou žádost podali v jiném členském státě schengenského systému a zdůraznil potřebu chápat čl. 21 přijímací směrnice jako přímo účinný. V této souvislosti měla podle mínění žalobce žalovaná věnovat péči tomu, zda žalobce není zranitelnou osobou. Žalovaná nijak nevyhodnotila na první pohled špatný zdravotní (psychický) stav žalobce a mohla jej tak ohrozit umístěním do Zařízení pro zajištění cizinců, které není koncipováno na péči o závažně psychicky nemocné osoby.

[3] Krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku konstatoval, že posouzení zranitelnosti žadatele o azyl je až věcí samotného řízení o udělení mezinárodní ochrany, případně tzv. dublinského řízení o přemístění žadatele o azyl do příslušného členského státu EU. Pro účely rozhodování o zajištění cizinců ve smyslu § 129 zákona o pobytu cizinců je otázka zranitelnosti osoby relevantní z pohledu stanovení režimu, v jakém může být cizinec zajištěn, nikoliv v tom ohledu, zda jsou splněny podmínky pro zajištění či nikoliv; výjimku představuje situace, kdy by zajištění cizince bylo vzhledem k jeho osobním poměrům (tj. i zdravotnímu stavu) zcela nepřiměřené. Krajský soud souhlasil se žalobcem v tom směru, že právní úprava obsažená v čl. 21 a 22 přijímací směrnice není dosud dostatečně promítnuta v zákoně o pobytu cizinců, přičemž definici zranitelné osoby obsaženou v zákoně o azylu nelze pro účely posouzení zranitelnosti osoby při aplikaci zákona o pobytu cizinců přímo aplikovat. S názorem žalobcem se ztotožnil potud, že žalovaná je povinna při výkladu zákona o pobytu cizinců v rámci povinnosti eurokonformního výkladu přihlížet při hodnocení zranitelnost cizince zajišťovaného v režimu § 129 zákona o pobytu cizinců k čl. 21 a 22 přijímací směrnice.

[4] V postupu žalované, která po podání vysvětlení rozhodla o zajištění žalobce v režimu § 129 zákona o pobytu cizinců, krajský soud nespatřil žádné pochybení, zakládající nepřezkoumatelnost nebo nezákonnost napadeného rozsudku. Konstatoval, že ačkoliv žalobce v průběhu podání vysvětlení prezentoval určité úvahy či názory, které mohou zakládat hypotetické spekulace týkající se jeho duševního zdraví, z jeho komunikace s příslušníky žalované ani z jeho chování přímo nevyplynulo, že by byl v tomto smyslu zranitelnou osobou. Označil se za zdravého jedince, který nebere žádné léky, dokázal přicestovat do Evropy a dostat se až do České republiky. Krajský soud podotknul, že žalobce mohl rovněž uvádět smyšlené motivy své cesty do Evropy. Co se

týče jeho tvrzeného ohrožení zajištěním, krajský soud rovněž nespatřil žádný důvod, pro který by jeho zajištění v zařízení pro zajištění cizinců Balková v mírném režimu zajištění mělo představovat zásadní pochybení. S odkazem na právní názor vyslovený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 8. 2015, č. j. 1 Azs 123/2015-50, uzavřel, že skutkový stav zjištěný žalovanou je v předmětné věci dostatečný k tomu, aby mohla žalobce zajistit za účelem jeho předání podle § 129 zákona o pobytu cizinců s předběžným závěrem, že nejde o zranitelnou osobu, která by vyžadovala zvláštní potřeby. Závěrem krajský soud poznamenal, že dublinské řízení bylo po provedené remonstraci Ministerstvem vnitra zastaveno, čímž odpadla potřeba dalšího zkoumání zdravotního stavu žalobce za účelem zjištění jeho zranitelnosti, ledaže by si podal novou žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice.

[5] Žalobce (dále též „stěžovatel“) brojí proti rozsudku krajského soudu kasační stížnosti z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Stěžovatel trvá na tom, že napadené správní rozhodnutí trpí vadou v tom směru, že žalovaná nezohlednila stěžovatelův zdravotní (psychický) stav. Krajský soud zcela opomněl skutečnost, že nestandardní chování stěžovatele, které se v protokolu o podání vysvětlení projevilo *„nikoliv zcela obvyklými výpověďmi včetně tvrzení o celosvětovém spiknutí miliardáře Söröše“*, byla dle tvrzení stěžovatele žalovaná povinna vyhodnotit s ohledem na přítomnost svých pracovníků, kteří těžko můžou tvrdit, že ho nijak neregistrovali. Žalovaná přitom nijak nevyhodnotila na první pohled špatný psychický stav stěžovatele. Protože tuto skutečnost nevyhodnotil krajský soud správně, je třeba napadený rozsudek zrušit. Ve zbytku kasační stížnosti stěžovatel jen opakuje svoji žalobní argumentaci (k tomu viz rekapitulace obsahu žaloby v odstavci [2.] výše).

[7] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

[8] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Nejprve je třeba konstatovat, že mezi stěžovatelem a krajským soudem není sporné, že za *zranitelnou osobu*, tj. osobu vyžadující zvláštní zacházení, je třeba považovat i osobu trpící duševní poruchou, jakkoli definice této kategorie osob uvedená v § 2 odst. 1 písm. i) zákona o pobytu cizinců tyto osoby nezahrnuje. Tento názor, založený na eurokonformním výkladu citovaného ustanovení, ostatně sdílí ve své judikatuře i Nejvyšší správní soud (viz například rozsudek ze dne 14. 11. 2017, č. j. 5 Azs 223/2017-27). Kasační stížností je namítáno, že stěžovatel již v rámci pohovoru s příslušníky cizinecké policie vykazoval natolik zřejmé známky nepříznivého psychického stavu, že měl být jeho duševní stav podrobněji zkoumán; teprve poté by mohlo být uvažováno o jeho zajištění.

[11] Tento názor Nejvyšší správní soud nesdílí. Jak bylo již naznačeno výše (viz odst. [2]), stěžovatel v protokolu o podání vysvětlení uvedl, že má v úmyslu cestovat do Polska, navštívit tam ruskou ambasádu a předložit důkazy o protiprávním jednání Hillary

Clintonové a George Söröše, jejichž lidé mu ve Spojených státech amerických údajně ubližovali. Cestovní doklad mu dle jeho tvrzení odebrala cizinecká policie ve Švýcarsku, má utajenou identitu. V České republice nechce zůstat. Potvrdil své přechozí žádosti o azyl v Irsku, Belgii a Švýcarsku s tím, že nejdříve požádal o azyl v Irsku, následně se vrátil do USA a posléze do Švýcarska. Není si vědom toho, že pro cestování v Evropské unii potřebuje cestovní doklad. O azyl by chtěl požádat v Rusku, případně v Saudské Arábii. Je nemajetný, nedisponuje žádnými finančními prostředky, na území České republiky nežijí žádní jeho příbuzní; v Evropě údajně žije někdo z jeho příbuzných, identitu této osoby ovšem odmítl prozradit. Rovněž tak odmítl podepsat protokol o podání vysvětlení. Na výslovný dotaz týkající se jeho zdravotního stavu, uvedl, že nemá žádné zdravotní problémy a neužívá žádné léky.

[12] Nejvyšší správní soud poukázal v již zmiňovaném rozsudku č. j. 5 Azs 223/2017-27, na to, že z čl. 28 odst. 4 nařízení Dublin III, ve spojení s čl. 11 přijímací směrnice vyplývá, že i v případě zajištění osoby za účelem přemístění podle nařízení Dublin III je nezbytné zabývat se její zranitelností – tj. i jejím zdravotním a duševním stavem. Zároveň však připomenul, že řízení o zajištění je z časového hlediska velmi krátké a konstatoval, že „[s]*e nelze dožadovat, aby žalovaný výslovně pojednal o veškerých obecných zárukách a podmínkách zajištění, které by členské státy měly uplatňovat podle nové přijímací směrnice. Z kvalitativního hlediska nutně existuje rozdíl mezi posouzením relevantních skutečností v řízení o zajištění podle § 129 odst. 1 a 3 zákona o pobytu cizinců, oproti například dublinskému řízení, ve kterém je jednoznačně širší prostor (z věcného i časového hlediska) pro posouzení situace cizince*.“

[13] V rozsudku ze dne 20. 8. 2015, č. j. 1 Azs 123/2015-47 (který se na rozdíl od posuzované věci týkal nepovolení vstupu na území České republiky a na který v žalobě odkazoval i stěžovatel) Nejvyšší správní soud k otázce zdravotního stavu a zranitelnosti konstatoval, že „[p]*ři posuzování zdravotního stavu žadatele o mezinárodní ochranu ministerstvo prvotně vychází z informací v dotazníku žádosti o udělení mezinárodní ochrany, konkrétně z odpovědi na otázku ´Jaký je Váš zdravotní stav?´. Pokud žadatel uvede – jak to učinila stěžovatelka – že jeho zdravotní stav je dobrý, je logické, že správní orgán nemá důvod předpokládat jakékoliv závažnější zdravotní problémy žadatele. Pokud by však stěžovatelka uvedla či nějakým způsobem naznačila (např. předložením lékařské zprávy), že trpí zdravotními problémy, nebo by tomu nasvědčovalo vlastní pozorování pracovníků ministerstva či jiné indicie, bylo by na správním orgánu, aby aktivně dále zjišťoval, zda tyto problémy dosahují takové intenzity, že je třeba stěžovatelku považovat za zranitelnou osobu ve smyslu § 73 odst. 7 zákona o azylu. Jestliže vážnému zdravotnímu postižení stěžovatelky nic nenapovídalo, lze považovat skutková zjištění správního orgánu založená na podkladech z řízení o udělení mezinárodní ochrany za dostatečná*.“

[14] Nejvyšší správní soud v již výše citovaném rozsudku č. j. 5 Azs 223/2017-27, konsekventně konstatoval, že pokud pro to nevyplynou před správním orgánem důvody, není třeba otázku zranitelnosti cizince (zahrnující i jeho duševní stav) výslovně rozebírat. Pro nyní posuzovanou věc považuje Nejvyšší správní soud (ve shodě s krajským soudem – viz odst. [39] odůvodnění jeho rozsudku) za podstatné, že stěžovatel na otázku, jaký je jeho zdravotní stav, odpověděl, že nemá žádné zdravotní problémy, neužívá žádné léky a cítí se zdráv (viz protokol o podání vysvětlení ze dne 8. 9. 2020 na č. l. 27 správního spisu). Zároveň stěžovatel ani nenaznačil, že by jeho zdravotní stav mohl být překážkou bránící

jeho zajištění. Jeho tvrzení uvedená v odst. [11] výše lze jistě označit za poněkud bizarní až fantaskní, sama o sobě ale ještě rozhodně neindikují přítomnost duševní poruchy či choroby. Nadto krajský soud zcela přiléhavě zmínil, že nelze vyloučit ani možnost, že pro prezentování uvedených názorů a plánů mohl mít stěžovatel ve skutečnosti i jinou, skrytou, motivaci.

[15] Za této situace nelze akceptovat tvrzení stěžovatele, že žalovaná pochybila, nevyhodnotila-li obsah jím podaného vysvětlení jako jasnou indicii o jeho špatném psychickém stavu, a v rozhodnutí o zajištění se výslovně nevyslovila k tomu, zda v tomto kontextu nemůže být stěžovatel zranitelnou osobou. Konkrétní skutečnosti v době rozhodování žalované nenasvědčovaly tomu, že by aktuální zdravotní stav stěžovatele bránil jeho zajištění. Na úvahy, názory, či prezentované plány stěžovatele je nutno nahlížet v kontextu jeho vlastního vyjádření, kde explicitně uvedl, že nemá žádné zdravotní problémy a neužívá žádné léky. Po žalované nelze vyžadovat, aby z vyjádření stěžovatele o politické situaci v USA a plánech stěžovatele na jejich rozkrytí vyvozovala bez dalšího jeho špatný psychický stav, jakkoli se tato vyjádření *prima vista* jeví jako zmatená. Nejvyšší správní soud se tak ztotožňuje s posouzením provedeným krajským soudem a uzavírá, že v průběhu řízení před žalovanou nevyvstaly vážné pochybnosti o psychickém zdraví stěžovatele.

[16] Pro úplnost lze dodat, že se kasační soud zcela ztotožňuje i s argumentací krajského soudu uvedenou v odst. [40] a [41] odůvodnění napadeného rozsudku, ve které poukázal na fakt, že stěžovatel byl zajištěn v zařízení s mírným režimem, kde mu, v souladu s § 134 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, byla zajištěna lékařská prohlídka, nezbytná vyšetření a sociální služby; na tuto argumentaci stěžovatel v kasační stížnosti nikterak nereaguje.

[17] Na závěr lze připomenout, že zdravotní stav cizince má význam nejen pro posouzení, zda je vůbec možné realizovat jeho zajištění, ale i pro posouzení realizovatelnosti samotného přemístění. Zevrubné ověření, zda je přemístění cizince do jiného členského státu realizovatelné (například právě ze zdravotních důvodů – viz rozsudek SDEU ze dne 16. 2. 2017, ve věci C - 578/16 PPU, *C. K., H. F., A. S. proti Slovinské republice*) však probíhá až v samotném řízení o předání cizince. Je přitom povinností orgánů členského státu, který má provést přemístění, vyloučit jakoukoliv závažnou pochybnost týkající se dopadů přemístění na zdravotní stav dotyčné osoby a přijmout nezbytná opatření proto, aby k jejímu přemístění došlo za podmínek, které umožňují vhodným a dostatečným způsobem ochránit zdravotní stav této osoby.

[18] Lze tedy uzavřít, že kasační stížnost není důvodná a Nejvyšší správní soud jí proto podle § 110 odst. 1, *in fine*, s. ř. s. rozsudkem zamítl.

[19] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované v řízení o kasační stížnosti náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že se náhrada nákladů řízení nepřiznává žádnému z účastníků.

[20] Stěžovateli byl krajským soudem usnesením ze dne 30. 9. 2020, č. j. 33 A 55/2020-21, ustanoven zástupcem advokát Mgr. Jindřich Lechovský. Odměnu a hotové výdaje ustanoveného zástupce v takovém případě hradí podle § 35 odst. 10 s. ř. s. stát. Ze spisu vyplývá, že ustanovený zástupce ve věci učinil jeden úkon právní služby, a to sepsání doplnění kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif); dále jen „advokátní tarif"]. Za něj mu náleží odměna podle § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu, ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu ve výši 3 100 Kč. K tomuto úkonu se přiznává náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 300 Kč. Ustanovený zástupce doložil, že je plátcem DPH, proto mu výše odměny byla navýšena o 714 Kč (§ 14a advokátního tarifu). Zástupci stěžovatele se tedy přiznává odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti a náhrada hotových výdajů v celkové výši 4 114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dní od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 27. července 2022

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu